Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Факультет театрального мистецтва

Кафедра **Мистецтва театру ляльок**
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи
_____ Інга Чхатарашвілі-Петраш
« 08 » 09 2025 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ЗАСТОСУВАННЯ СЦЕНІЧНИХ КОМПОНЕНТІВ У ВИСТАВІ
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти — Другий (магістерський)

спеціальність — В 6 Перформативні мистецтва
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація — В 6. 01 Сценічне мистецтво
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма — Мистецтво театру ляльок
(назва освітньої програми)

Київ – 2025

Розробники: Сільченко Тетяна - доцент, доктор мистецтва, заслужена артистка України, доцент кафедри мистецтва театру ляльок

Викладачі: Лук'яненко Катерина Олександрівна, доктор мистецтва, старший викладач кафедри мистецтва театру ляльок

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні

Кафедри мистецтва театру ляльок, театрального факультету

Протокол від 05.09.2025 № 12

Завідувач кафедри _____ (підпис) (Тетяна Сільченко)

РПНД погоджено з гарантом освітньої-творчої програми

Доцентом, народним артистом України _____ (підпис) *(Леонід Попов)*

05.09.2025 № 12

Пролонговано:

на 20__/20___н.р..
Завідувач кафедри _____(_____). протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ІП)

на 20__/20___н.р..
Завідувач кафедри _____(_____). протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ІП)

на 20__/20___н.р..
Завідувач кафедри _____(_____). протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ІП)

на 20__/20___н.р..
Завідувач кафедри _____(_____). протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ІП)

© КНУТКІТ імені І. К. Карпенка-Карого

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання
	денна
Характеристика навчальної дисципліни	*Вибіркова*
Курс	**2**
Семестр	**3**
Кількість кредитів	6
Загальний обсяг годин	180
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Практичні
	48
	Самостійна робота
	132
Вид підсумкового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Методика застосування сценічних компонентів у виставі» є формування у магістрантів уміння цілісно поєднувати сценічні компоненти (акторську дію, пластику, голос, простір, об'єкт, світло, звук, ритм) у єдиній структурі театральної вистави, а також опанування методики їх інтеграції у процесі створення художнього образу та перформативної події в театрі ляльок

Завдання дисципліни:

- Ознайомити студентів із методологічними підходами до аналізу сценічних компонентів вистави;
- Навчити усвідомлено застосовувати сценічні засоби виразності у структурі лялькового спектаклю;
- Розвинути здатність інтегрувати акторську, пластичну, сценографічну, музичну, світлову та технічну складові в єдину художню цілісність;
- Сформувати навички роботи з ритмом, паузою, простором, темпоритмом, звуком, світлом і об'єктом;
- Ознайомити з особливостями режисерського підходу до сценічного матеріалу в контексті перформативного театру;
- Розвинути аналітичне мислення щодо сценічного процесу як комунікативного акту між актором, лялькою, простором і глядачем.

Передумови для вивчення. Дисципліна спирається на знання, здобуті під час вивчення курсів: Акторська майстерність театру ляльок, Режисура театру ляльок, Сценічний рух і пластика, Теорія та історія театру ляльок, Перформативні практики у сучасному театрі. Ці курси створюють методичну і творчо-практичну базу для усвідомленого застосування сценічних компонентів у режисерській та акторській діяльності.

Дисципліна є нормативною складовою професійної підготовки магістрів, розташованою в циклі професійно-практичних дисциплін. Вона інтегрує теоретичні знання, сценічний досвід і методологічні підходи,

необхідні для самостійної творчої діяльності в театрі ляльок і перформативному мистецтві.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

ПР02. Мати теоретичні та практичні знання у сфері мистецтва театру ляльок, розуміти та використовувати його специфічні особливості.

ПР04. Вміти здійснювати пошук інформації в мережі Інтернет, застосовувати можливості інформаційних технологій у професійній діяльності.

ПР05. Виявляти здатність до генерування нових ідей.

ПР06. Вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми, аналізувати проблемні ситуацій й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.

ПР07. Вміти застосовувати й удосконалювати навички міжособистісної взаємодії.

ПР08. Володіти виконавськими вміннями й навичками професії, елементами внутрішньої і зовнішньої техніки виконавця (актора, режисера, сценографа) в театрі ляльок.

ПР09. Оперувати специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальними, звуковими, акторсько-виконавськими , композиційно-просторовими, сценарно-драматургічними, режисерсько-постановчими) у самостійному створенні та виробництві сценічного твору.

ПР10. Обирати художні засоби, необхідні для відтворення креативного задуму під час реалізації сценічного твору (проекту).

ПР14. Вміти орієнтуватися у напрямках та концепціях сучасного художнього життя, у розвитку сценічного мистецтва, осмислювати тенденції сучасних культурно-мистецьких процесів.

ПР15. Брати участь у розробці й реалізації просвітницьких проектів, спрямованих на популяризацію історичних досягнень українського й світового театру ляльок, пропагувати високохудожні витвори сучасного мистецтва театру ляльок.

ПР16. Вміти здійснювати спілкування в діалоговому режимі з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю щодо питань мистецтва театру ляльок.

ПР18.Вміти презентувати на громадських форумах, конференціях, лабораторіях продукт власної творчості, працювати з документами творчих грантів та організацій у сфері культурного менеджменту.

ПР19.Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід різноманітними шляхами та засобами. Самостійно розробляти педагогічні методики викладання фахових дисциплін (відповідно спеціалізації) (практичну і теоретичну їх складові).

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт		
	денна форма		
	усього	у тому числі	
		практичні	сам. робота
1	2	3	4
2 курс, 3 семестр			
Тема 1. Сценічний компонент як структурна одиниця вистави	24	6	18
Тема 2. Пластика, об’єкт і тілесність у театрі ляльок	24	6	18
Тема 3. Голос, звук і ритм у побудові вистави	24	6	18
Тема 4. Світло і колір як драматургічні засоби	24	6	18
Тема 5. Сценографічна структура вистави	28	8	20
Тема 6. Методика інтеграції сценічних компонентів	28	8	20
Тема 7. Перформативна вистава як лабораторія сценічної взаємодії	28	8	20
УСЬОГО	**180**	**48**	**132**

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сценічний компонент як структурна одиниця вистави.
Поняття сценічного компонента: дія, ритм, пластика, об’єкт, слово, звук, світло. Взаємозв’язок сценічних елементів у театральному процесі. Перформативна природа сценічної взаємодії.
Основні поняття/ключові слова: сценічний компонент, перформанс, дія, ритм, об’єкт, світло, звук.
Рекомендована література (основна/додаткова):
Основна: 1, 2, 3, 5, 7, 9, 10, 13, 21, 23
Додаткова: 18, 20, 26, 35

Тема 2. Пластика, об’єкт і тілесність у театрі ляльок
Тіло актора і ляльки: співіснування, заміщення, симбіоз. Семіотика об’єктної дії. Простір як партнер актора.
Основні поняття/ключові слова: об’єкт, об’єктна дія, тілесність, семіотика
Рекомендована література (основна/додаткова):
Основна: 3, 7, 8, 9, 11, 17, 19, 22.
Додаткова: 24, 26, 31, 32, 34, 36.

Тема 3. Голос, звук і ритм у побудові вистави
Акустичні складові вистави: голос, дихання, шум, тиша. Звукова партитура спектаклю. Ритмічний малюнок як структурна основа сценічного часу.
Основні поняття/ключові слова: акустичні засоби, звукове рішення, ритмічний малюнок.
Рекомендована література (основна/додаткова):
Основна: 3, 5, 13, 17, 20, 23
Додаткова: 26, 35, 36

Тема 4. Світло і колір як драматургічні засоби
Світлове моделювання простору. Світло як емоційно-смисловий чинник. Взаємодія світла, кольору і матеріалу ляльки.
Основні поняття/ключові слова: моделювання простору, світло, освітлення, колір
Рекомендована література (основна/додаткова):
Основна: 1, 3, 5, 6, 7, 18
Додаткова: 29, 36.

Тема 5. Сценографічна структура вистави
Просторове мислення режисера і художника. Сценічний предмет, макет, декорація. Візуальна драматургія в театрі ляльок.
Основні поняття/ключові слова: моделювання простору, світло, освітлення, колір
Рекомендована література (основна/додаткова):
Основна: 1, 3, 5, 13, 18
Додаткова: 28, 29, 36.

Тема 6. Методика інтеграції сценічних компонентів
Принципи композиційної побудови сценічного цілого. Співвідношення автономії та взаємозалежності компонентів. Режисерський задум і метод сценічного синтезу.
Основні поняття/ключові слова: композиційна побудова, автономія та взаємозалежність, режисерський задум, сценічний синтез
Рекомендована література (основна/додаткова):
Основна: 3, 5, 6, 13, 14, 15
Додаткова: 28, 29, 30

Тема 7. Перформативна вистава як лабораторія сценічної дії
Принципи присутності, дії, взаємодія. Глядач як учасник події. Практичний показ: короткий ескіз-перформанс.
Основні поняття/ключові слова: сценічний синтез, перформатив, перформанс.
Рекомендована література (основна/додаткова):
Основна: 2, 3, 5, 9, 10, 13, 14, 15
Додаткова: 28, 29, 30

Завдання для практичних робіт та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Бали
Тема 1. Сценічний компонент як структурна одиниця вистави	Обрати матеріал лабораторного ескізу (фрагмент п’єси чи літературного твору або власний задум, 3–5 хв) і скласти карту його сценічних компонентів за подіями: які компоненти несуть кожну подію і який з них домінує. Побудувати один епізод ескізу у двох варіантах з різним домінантним компонентом (наприклад, дія чи звук), обґрунтувати, як зміна домінанти змінює сенс епізоду, і обрати варіант для ескізу.	**показ:** два варіанти епізоду (до 2 хв кожен); карта компонентів ескізу і письмове обґрунтування з ознаками порівняння варіантів (1–2 с., щонайменше три фахові джерела) – до показу; захист – до 3 хв	9
Тема 2. Пластика, об’єкт і тілесність у театрі ляльок	Побудувати пластичну партитуру зв’язку тіла виконавця і ляльки (об’єкта) для одного епізоду ескізу у двох варіантах з різним типом зв’язку (співіснування, заміщення, симбіоз), використавши простір як партнера виконавця; обґрунтувати, який варіант точніше втілює подію епізоду.	**показ:** два варіанти епізоду (до 2 хв кожен); пластична партитура і письмове обґрунтування з ознаками порівняння варіантів (1–2 с., щонайменше три фахові джерела) – до показу; захист – до 3 хв	9
Тема 3. Голос, звук і ритм у побудові вистави	Побудувати звукову партитуру ескізу (голос, дихання, шум, музика, тиша), а для одного епізоду – два варіанти ритмічного малюнка (темп, паузи, акценти); обґрунтувати, як кожен варіант організовує сценічний час і який з них точніше працює на подію.	**показ:** два варіанти епізоду (до 2 хв кожен); звукова партитура ескізу і письмове обґрунтування з ознаками порівняння варіантів (1–2 с., щонайменше три фахові джерела) – до показу; захист – до 3 хв	9
Тема 4. Світло і колір як драматургічні засоби	Розробити світлову партитуру ескізу, а для одного епізоду – два варіанти світла і кольору з урахуванням матеріалу ляльки (засобами, доступними в навчальній аудиторії, зокрема переносними джерелами світла); обґрунтувати емоційно-смислову функцію кожного варіанта і вибір одного з них.	**показ:** два варіанти епізоду (до 2 хв кожен); світлова партитура ескізу і письмове обґрунтування з ознаками порівняння варіантів (1–2 с., щонайменше три	9

Тема	Завдання	Форма подання	Бали
		фахові джерела) – до показу; захист – до 3 хв	
Тема 5. Сценографічна структура вистави	Розробити сценографічне рішення ескізу у двох варіантах організації простору (наприклад, ширма чи відкритий простір, фронтальна чи кругова побудова) – зі сценічним предметом, декорацією і змінами простору за подіями; показати ключовий епізод у кожному варіанті, обґрунтувати, як простір будує візуальну драматургію ескізу, і обрати варіант для ескізу.	**показ:** два варіанти ключового епізоду в просторі аудиторії (до 2 хв кожен); макет або планшет-схема обох варіантів простору і письмове обґрунтування з ознаками порівняння варіантів (1–2 с., щонайменше три фахові джерела) – до показу; захист – до 4 хв	12
Тема 6. Методика інтеграції сценічних компонентів	Звести компоненти ескізу в ціле: скласти зведену партитуру (події ескізу і компоненти), визначивши щонайменше один епізод, де компонент діє автономно (контрапункт), і один, де компоненти взаємозалежні; показати цілий ескіз і обґрунтувати режисерський задум і метод сценічного синтезу.	**показ:** цілий ескіз (3–5 хв); зведена партитура і письмове обґрунтування задуму й методу синтезу (2–3 с., щонайменше три фахові джерела) – до показу; захист – до 4 хв	12
Тема 7. Перформативна вистава як лабораторія сценічної взаємодії	Розробити власне сценічне рішення у межах перформативного підходу. Перебудувати ескіз як перформативну подію: визначити й обґрунтувати, як глядач стає учасником (звертання, спільна дія, вибір, переміщення); показати ескіз-перформанс глядачам і після показу дати методичний коментар – що змінила в ескізі участь глядачів і що з цього досвіду можна перенести в роботу над виставою.	**показ:** ескіз-перформанс (4–6 хв) для групи і, за можливості, запрошених глядачів; письмове обґрунтування ролі глядачів (1 с., щонайменше три фахові джерела) – до показу; методичний коментар після показу – до 3 хв	12

Критерії оцінювання практичних робіт:

Критерії оцінювання	Кількість балів	Кількість балів
Практичну роботу виконано в повному обсязі відповідно до завдання. Продемонстровано цілісність творчого задуму, обґрунтованість режисерських рішень і розуміння взаємодії компонентів сценічного твору. Практичний показ і супровідні матеріали відповідають поставленій меті. Письмове обґрунтування розкриває особливості обраних рішень, спирається на поняття теми та щонайменше три фахові джерела. Здобувач аргументовано захищає роботу, аналізує результати практичної діяльності та відповідає на запитання. Роботу представлено в межах установленого регламенту. За наявності незначних недоліків оформлення чи представлення роботи оцінка знижується відповідно до їх кількості.	9–8	12–11
Практичну роботу виконано, однак наявні окремі недоліки в реалізації творчого задуму, повноті демонстраційних матеріалів, письмовому обґрунтуванні або захисті. Аналіз і пояснення прийнятих рішень недостатньо послідовні чи переконливі, використання фахових джерел не повністю відповідає вимогам. Оцінка визначається залежно від кількості та суттєвості недоліків.	7–5	10–6
Практичну роботу виконано частково. Наявні суттєві недоліки у виконанні завдання, якості показу, підготовці обов'язкових матеріалів, письмовому обґрунтуванні або захисті. Відсутні окремі обов'язкові складники роботи чи не дотримано основних вимог до її виконання. Оцінка визначається залежно від кількості та характеру недоліків.	4–1	5–1
Роботу не представлено або виконано не відповідно до поставленого завдання. До цього рівня також належать роботи, у яких не дотримано основних вимог до змісту практичного завдання, використано матеріали власного магістерського проєкту чи роботи, оцінені в іншій дисципліні, або виявлено несамостійне виконання.	0	0

5. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний (розбір сценічних прикладів). Практично-творчий (розробка власних фрагментів вистави). Лабораторний (дослідження впливу окремих компонентів на драматургію сцени). Метод аналізу сценічної дії. Метод сценічної імпровізації. Міждисциплінарний метод (поєднання театрознавства, психології, пластики, звукового дизайну, світлотехніки).

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

7.

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
2 курс, 3 семестр			

Тема 1. Сценічний компонент як структурна одиниця вистави	Проаналізувати фрагмент вистави театру ляльок як систему сценічних компонентів: скласти карту компонентів за подіями фрагмента (дія, ритм, пластика, об’єкт, слово, звук, світло), визначити домінантний компонент кожної події й обґрунтувати, як взаємодія компонентів створює сенс сцени.	Аналітична записка (4–5 с.) з картою компонентів фрагмента (таблиця «подія – компоненти – домінанта»)	4
Тема 2. Пластика, об’єкт і тілесність у театрі ляльок	Проаналізувати, як у виставі театру ляльок побудовано зв’язок тіла актора і ляльки (об’єкта): який тип зв’язку – співіснування, заміщення чи симбіоз – обрано в окремих епізодах, як і навіщо він змінюється, яку роль відіграє простір; визначити, що ці рішення дають драматургії сцени.	Аналітична записка (4–5 с.)	4
Тема 3. Голос, звук і ритм у побудові вистави	Реконструювати звукову партитуру фрагмента вистави театру ляльок– голос, дихання, шум, музика, тиша – і його ритмічний малюнок (темп, паузи, акценти); визначити, як звук, тиша і ритм організовують сценічний час фрагмента: де вони прискорюють, затримують чи переламують подію.	Аналітична записка (4–5 с.) зі звуковою партитурою фрагмента (таблиця або схема)	4
Тема 4. Світло і колір як драматургічні засоби	Проаналізувати світлове рішення фрагмента вистави театру ляльок: як світло моделює простір і виділяє ляльку, як змінюються світло і колір за подіями, як вони взаємодіють з матеріалом ляльки; визначити емоційно-смислову і драматургічну функцію світла і кольору.	Аналітична записка (4–5 с.) зі світловою партитурою фрагмента (зміни світла і кольору за подіями)	4
Тема 5. Сценографічна структура вистави	Проаналізувати сценографічну структуру вистави театру ляльок: просторову композицію, ігрові площини (ширма чи відкритий простір), сценічний предмет і декорацію, зміни простору за подіями; визначити, як сценографія втілює режисерський задум і будує візуальну драматургію вистави.	Аналітична записка (4–5 с.) зі схемою простору вистави	4
Тема 6. Методика інтеграції сценічних компонентів	Проаналізувати виставу театру ляльок як ціле: композиційну побудову, епізоди, де компоненти діють автономно (контрапункт), і епізоди, де вони взаємозалежні; визначити, яким методом режисер поєднує компоненти в сценічний синтез, і критично оцінити послідовність цього рішення.	Аналітична записка (4–5 с.)	4
Тема 7. Перформативна вистава як лабораторія сценічної взаємодії	Проаналізувати перформативну подію – виставу театру ляльок, театру об’єктів чи перформанс: як побудовано присутність виконавців, дію і взаємодію, яку роль відведено глядачеві і як змінюється подія від його участі; визначити прийоми, які	Аналітична записка (4–5 с.)	4

	можна застосувати у власному ескізі.		

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Записка містить повний аналітичний розгляд вистави відповідно до вимог завдання. Спостереження конкретні та пов'язані з подіями вистави, висновки аргументовані й відповідають меті аналізу. Фахову термінологію використано коректно, вихідні дані повні, наведено щонайменше два фахові джерела. Незначні недоліки оформлення не впливають на зміст оцінювання.	4
Записку подано відповідно до завдання, однак аналіз є неповним або частково підмінений переказом. Наявні недоліки в обґрунтуванні висновків, конкретності спостережень, використанні фахової термінології, оформленні вихідних даних чи залученні джерел. Оцінка залежить від кількості недоліків.	3–2
Аналіз здебільшого підмінено переказом вистави або не розкрито кількох основних складників, передбачених завданням.	1
Записку не подано, виконано не за завданням, використано матеріал, який не відповідає встановленим вимогам, або виявлено несамостійне виконання.	0

Відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у процесі формальної, неформальної та/або інформальної освіти Університету, здобувач має право зарахувати результати навчання, якщо вони підтверджені офіційними документами (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом тощо). Це можуть бути результати, отримані під час участі в онлайн чи очних курсах, програмах обміну, конференціях, тренінгах, семінарах, лекціях, майстер-класах, літніх чи зимових школах, бізнес-школах, стажуваннях та інших освітніх заходах.

У межах цієї дисципліни здобувач може подати документи для визнання результатів неформальної освіти за окремими темами. Якщо такі результати підтверджені сертифікатом чи іншим документом, вони зараховуються як виконання завдань для самостійної роботи.

Освітні курси, за проходження яких можна отримати перезарахування, знаходяться на платформі:

- Prometheus
- EdEra
- Coursera

8. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Оцінювання рівня знань здобувачів включає поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль має на меті оцінити роботу здобувачів за всіма видами аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та відображає поточні навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Підсумковий (семестровий) контроль є інтегрованою оцінкою засвоєння знань здобувачів у вигляді семестрового заліку.

При викладанні дисципліни використовуються такі методи контролю:

поточний контроль (ПК) - включає диференційований та об'єктивний облік результатів освітньої діяльності здобувачів щодо засвоєння теоретичних знань (усне опитування, обговорення проблемних питань тощо) та уміння практичного вирішення завдань на практичних заняттях та під час самостійної

роботи здобувачів. Поточний контроль передбачає максимально - 100 балів;

підсумковий семестровий контроль* (*ПСК) – залік.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

2 курс / 3 семестр:

Вид роботи	**За результатами поточного контролю та самостійної роботи**							**Сума балів**
	Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**Т6**	**Т7**	
Практична робота	9	9	9	9	12	12	12	72
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4	4	28
Разом за темою	**13**	**13**	**13**	**13**	**16**	**16**	**16**	**100**

__Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	**Оцінка за шкалою ECTS**	**Значення оцінки**	**Рівень компетентності**
90 – 100	**A**	**Відмінно** – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	**B**	**Дуже добре** – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	**C**	**Добре** – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	**D**	**Задовільно** – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	**E**	**Достатньо** – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	**FX**	**Незадовільно з можливістю повторного складання** – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	**F**	**Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу** – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

10. Рекомендована література

1. Брук П. Жодних секретів. Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005 р. 134 с.
2. Бучма О. Є. Новітні акторські технології сучасного театру ляльок як чинник трансформаційних процесів художньої культури : дис. канд.

мистецтвознавства: спец. 26.00.01. «Теорія та історія культури». Київ: НАККіМ, 2015. 191 с.
3. Гротовский Є. Театр. Ритуал. Перформер. Львів : «Літопис», 1999 р. 186 с.
4. Дідро Д. Парадокс про актора. Київ : Мистецтво, 1966. 154 с.
5. Лесь Курбас. Філософія театру. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи». 2001. 248 с.
6. Коваленко О. М. Методологія режисури: генеза індивідуального художнього стилю митця XX – початку XXI століття (школи й напрями). Київ : Націон. центр театр. мистецтва ім. Леся Курбаса. 2021. 136 с.
7. Ковалинська І. Невербальна комунікація / Навчальний посібник для студентів галузі знань 0302 Міжнародні відносини. Київ : Вид-во «Освіта України», 2014. 289 с.
8. Кузнєцов М., Заїка Є. Психологія уяви: навч.-методич.посібник. Харків: ХНПУ, 2013. 151 с.
9. Пригода Т. Філософська антропологія та філософія культури. Дискурс тіла в культурі Сходу: окцидентальні рефлексії. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/6339/1/8.pdf2.pdf
10. Ніцше Ф. Народження трагедії. Невчасні міркування IIV. Астролябія, 2022. 624 с.
11. Сільченко Т. І. Пластика рук як засіб виразності у театрі ляльок: особливості використання / наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту на здобуття осв.-творчого ступеня доктора мистецтва. Київ : КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, 2023. 164 с.
12. Сосюр, Фердинан де. Курс загальної лінгвістики / Пер. з фр. А. Корнійчук, К. Тищенко. Київ: Основи, 1998, 324 с
13. Френкель М. А. Пластика сценічного простору. Київ. 1987. 182 с.
14. Цветков В. Шлях до вистави. Київ : Видавництво Ліра-К. 2025. 102 с.
15. Чайковський Д. Шляхи розвитку режисури як професії. Київ : Дух і літера, 2013. 672 с.
16. Чайковський Д., Макарчук Г. Постановочний план вистави. Київ : КДІК, 1989.
17. Berry, C. (2016). *El actor y el texto*. México : 1ª reimpresión. 464 p. URL: https://surl.li/gwsqjh
18. Brook, P. (1995). *The Empty Space: A Book About the Theatre: Deadly, Holy, Rough*. Scribner : Reprint December 1. 144 p.
19. Deleuze, G. Logic of Sense. London: The Athlone Press,1990. 405 p.
20. Kross, E. (2020). *Speaking of Psychology: Inner monologues, with Ethan Kross, PhD*. URL: https://surl.lt/vetazp
21. Maksymiak A. Aktor. Lalka. Przestrzen. Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiarskiego w Krakow Filia we Wrocławiu : AST, 2023. 216 p.
22. Ortega-y-Gasset J. Las dos grandes metáforas. Obras Completes. Madrid, II, 1994. Pp. 387–400.
23. Strasberg Lee, A. (1988). Dream of Passion: The Development of the Method. Los Angeles Times: by Plume, 201 p.

Додаткова:

24. Бучма О. Є. Особливості створення сценічного образу з театральними ляльками різних систем. Культура України. Київ. 2013. Випуск 41. С. 190-

198. https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura41/24.pdf
25. Єфремов С. Монолог із лялькою як спеціальний тренаж у вихованні лялькаря. Київ, 2011.
26. Мрига П. Н. Тлумачний словник театральних термінів. Тернопіль : 240 с.
27. Мястковська А. О. Особливості роботи актора у виставі театру об'єктів на прикладі вистави «Про потяг, валізи, мотлох та…» за однойменною п'єсою А. Вишневського. Київ : КНТКіТ. 2024. 60 с. https://ir.knutkt.edu.ua/handle/123456789/898
28. Неллі В. О. Про режисуру. Київ : Мистецтво, 1977. 358 с.
29. Неллі В. А. Робота режисера. К. : ДВОМ.МЛУ, 1962.
30. Пави Патрис. Словник театру. Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006 р. 504 с.
31. Сільченко Т. І. Символ, знак, метафора пластичного жесту рук крізь призму філософії. Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку. Матеріали міжнародної наукової конференції. Харків: ХДАК, 2022. С. 272-274. 476 с.
32. Філіпова Н. М. Знак – інформація – мова: семіотика та комунікація. Миколаїв : НУК, 2023. 188 с. https://nuos.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/Filippova-2023.pdf
33. Фесенко С. Основи тренінгу і техніки актора театру ляльок. Львів, 2009. 62 с.
34. Чередник Н. Об'єкт як основний засіб виразності на сцені театру ляльок на прикладі вистави «У пошуках часу» за однойменною п'єсою Т. Чухен. Київ : КНУТКіТ. 2024. 72 с. https://ir.knutkt.edu.ua/handle/123456789/704?show=full
35. Kerlot J. Diccionario de símbolos: Mitología. magia Psicoanálisis. Madrid : Newcomlab, S.L.L., Edición en formato digital: marzo de 2018. 906 p.
36. Tillis S. (1992). Toward an aesthetics of the puppet : puppetry as a theatrical art. New York, NY : Greenwood Press, 181 p.